

Viborg Fjernvarme generalforsamling april 2016

Formandsberetning

Årets generalforsamling falder tidsmæssigt midt i en af de perioder, der står allermest centralt i forhold til stillingtagen til fremtidens fjernvarmeproduktion i Viborg. Det er derfor også glædeligt, at vi i år igen kan se så stærkt et fremmøde til generalforsamlingen. Der er i år tilmeldt 384 deltagere der repræsenterer i alt 838 stemmer.

For så vidt angår beretningens behandling af den løbende drift i regnskabsåret 2015 vil jeg her henvise til den trykte beretnings mere detaljerede ledelsesberetning og til 5 års oversigten over de tekniske data, som giver et meget klart billede af driften. I uddrag vil jeg særligt nævne, at det totale ledningsnet sidste år blev udvidet med ca 1 % eller 3.071 m., så ledningsnettet nu udgør i alt 325,133 km. Distributionstab i 2015 udgjorde i alt 60.660 Mwh. Svarende til ca. 22 % af varmekøbet. Det var en svag forbedring i forhold til sidste års 23 %, men det store ledningstab er fortsat en meget stor omkostningsbelastning og ledningstab vil derfor fortsat være et helt centralt emne i alle spørgsmål vedr. omkostningsforbruget. Antallet af installerede målere var ved årets udgang 9009, det største antal nogensinde. Medlem nr. 9000 blev markeret med en hilsen overrakt af Dir. Morten Abildgaard. Det tilsluttede areal pr. km ledningsnet var ved årets udgang på 6.693 kvm. Alt sammen udtryk for en fortsat vækst i fjernvarmeforbruget.

Og så skal vi naturligvis glæde os over, at varmesalgsprisen faldt med 7,7 øre til 53,35 øre pr kwh excl moms.

Herudover kan nævnes, at der efter langvarige forhandlinger er ved at blive indgået aftale med sygehuset, eller Regionshospital Viborg, som det hedder, om, at de i forbindelse med lukning af deres egen varmecentral overgår til varmeforsyning fra Viborg Fjernvarme og at de i den forbindelse skal indgå aftale med Energi Viborg om, at vi aftager overskudsvarmen fra deres køleanlæg. Sygehuset bliver således den første direkte overskudsvarmeleverandør til fjernvarmeforsyningen i Viborg. Aftalerne indgås, således at deres varmekøb sker på normale prislistevilkår for store kunder, mens købet af overskudsvarme fra dem sker på markedsvilkår.

En anden sag, der har krævet en betydelig indsats er baneby projektet. Det ligger nu klart, at banebyen etableres med lavtemperaturforsyning. Jeg er sikker på, at der her er tale om en udvikling, som vi vil møde i stigende omfang i takt med den fortsatte byudvikling og forventeligt også i takt med, at kommende renoveringsprojekter i den ældre bygningsmasse bliver gennemført.

Som konsekvens af de fortsat store anlægsinvesteringer besluttede bestyrelsen at realisere de tidligere omtalte overvejelser om at ændre vores finansieringsstruktur. Resultatet blev etablering af et 10 årigt banklån på 20 mio kr. og en kassekredit på 25 mio kr. Der er for mig ingen tvivl om, at den langsigtede låneoptagelse fremover skal vægtes endnu stærkere i takt med gennemførelsen af de investeringer, der må imødeses i de kommende år.

Herudover besluttede bestyrelsen, at ansøge Energitilsynet om tilladelse til at indføre forrentning af vores egenkapital. Beslutningen om at indsende ansøgningen blev truffet dels i lyset af Energitilsynets afgørelse om, at ikke alle omkostninger i forbindelse med geotermiprojektet kan indregnes i varmeprisen dels på baggrund af, at egenkapitalen har stået uforandret siden 1981. På den baggrund og i lyset af selskabets i øvrigt fortsat stigende økonomiske omfang ser vi en eventuel forrentning af egenkapitalen, som et delvist værn mod udhulingen af egenkapitalen. Det skal understreges, at der endnu ikke er truffet beslutning om at indføre en sådan forrentning. Vi har alene ansøgt om at få mulighed for at gøre det. Og kommer vi til at

træffe beslutning om at indføre forrentningen, vil det blive med en rentesats, der fastsættes af energitilsynet. Der er altså ikke tale om et tå selv bord.

I årets løb blev vi i to tilfælde mødt med krav om erstatning for dækning af omkostninger vedr. afhjælpning af vandindtrængning i bygninger, hvor de pågældende forbrugere mente, at vandindtrængningen var en følge af gamle fjernvarmeinstallationer. Det var krav, som hvis de skulle imødekommes, ville få helt uoverskuelige konsekvenser for vores økonomi. Vi kunne ikke finde nogen tilsvarende fortilfælde, så ud over en grundig gennemgang af de to tilfælde, tog vi kontakt til vore juridiske rådgivere, der kunne slå fast, at alle erstatningskrav falder for en tiårig forældelsesfrist. Derved var begge sager afgjort uden yderligere konsekvenser for Viborg Fjernvarme.

Jeg gjorde sidste år rede for de samarbejder, vi havde indledt med en lang række værker i Midtjylland. Vi er stolte over at kunne sige, at det er et initiativ, der er blevet taget godt imod. Samarbejdet udvides løbende og flere af de deltagende værker har øget antallet af aktiviteter, de ønsker at deltage i. Nye interesserede vil være velkomne, men vi opsøger ikke nogen for at få dem med. Den udvikling der sker, sker i omfanget af samarbejde værkerne imellem, inden for den oprindelige kreds af deltagere.

Det er klart, at den fortsatte konsolidering af samarbejdet er med til at styrke alle i forhold til såvel indkøbsvilkår som kompetencer. Der er ingen tvivl om, at vi her har et vægtigt instrument til både at sikre et betryggende grundlag for fortsat udvikling af den know how, som den løbende drift kræver og til at holde omkostningsudviklingen nede. Som eksempler kan nævnes, at vi har delt rådgiver udgifterne ved udbud af rørleverancer blandt 8 deltagende værker og el-indkøb blandt 12 værker.

Hvorvidt det fælles indkøb også har resulteret i bedre indkøbspriser er vanskeligt at dokumentere, men det stiller os helt sikkert ikke ringere, end hvis vi havde skullet indkøbe hver især.

Lars Norup var i sin leder d. 16. marts inde på det uholdbare i opdelingen i et producerende og et distribuerende selskab som ramme for fjernvarmeforsyningen her i Viborg. Der er ingen tvivl om, at opdelingen er uhensigtsmæssig. Jeg har med dyb forundring fulgt de seneste års arbejde med at skabe afløseren for kraftvarme værket på Industrivej. Et forløb, der i mine øjne i langt højere grad har været præget af politisk interessevaretagelse end af rationelle driftsmæssige beslutninger. Vi, der skal betale gildet, er reelt sat uden for døren, et forhold der er blevet særligt tydeligt ved nedsættelsen af det koordinationsudvalg, der skal foregive at sikre fællesskab om de investeringer, der snarest skal gennemføres, for at sikre den fremtidige forsyning på et økonomisk forsvarligt grundlag. De projekter, vi hidtil har fået en smule indsigt i, har alle været baseret på opførelse af et nyt stort varmeværk, der skal levere en fast høj temperatur til hele byen. Perspektiv og nytænkning har jeg meget svært ved at finde i det hidtidige arbejde.

Koordinationsudvalget, der er sammensat af Energi Viborg og distributørerne i Viborg By, blev dannet efter et møde under borgmesterens ledelse d. 17. september sidste år. Formålet var at skabe bred tilslutning til den fremtidige produktionsstrategi gennem dialog om de fremtidige varmeproduktionsmuligheder, ved at give hinanden overblik og indsigt i mulige varmeproduktionsscenarier og distributionsscenarier, og herunder indsigt i forudsætningerne omkring økonomi og teknik og endelig at nå konsensus vedrørende beslutningskriterier.

Det lød lovende, enkelte kritiske røster i bestyrelsen syntes, at det lignede "et hold kæft Bolsje", men vi så det som et gennembrud i drøftelserne

Siden er der til dato afholdt tre møder i dette udvalg og 3-4 møder i en nedsat arbejdsgruppe med deltagelse af dir. Morten Abildgaard og distributionschef Tom Diget fra Viborg Fjernvarme. Projektstrukturen har været uklar for deltagerne, vi er endnu ikke enige i de generelle forudsætninger for de analyser og beregninger, der skal gennemføres for at nå frem til et beslutningsgrundlag og vi er heller

ikke enige om de driftsmodeller, der lægges til grund for beregningerne. I øvrigt er der først nu åbnet for, at det ikke kun er arbejdsgruppemedlemmerne, der må få indsigt i de konkrete forudsætninger.

Det er efter vores opfattelse ikke betryggende, at beslutninger, der bliver bestemmende for fjernvarmeforsyningen de kommende 20 år, bliver truffet under sådanne omstændigheder.

Det skal tilføjes, at Energi Viborg hele vejen igennem har lagt vægt på, at det er bestyrelsen i Energi Viborg, der har retten til at beslutte den endelige løsning. Det synspunkt kan vi jo ikke anfægte, når man har valgt at lægge selve produktionen i et kommunalt ejet selskab og at binde os distributører til en 100 % aftageforpligtelse fra det kommunale selskab. Ansvarer bliver så Energi Viborgs. Også ansvaret for en forkert beslutning.

Men det skal ikke hindre os i at deltage konstruktivt og at tage aktivt stilling til det arbejde, de beregningsforudsætninger og de løsningsmodeller, der lægges til grund for Energi Viborgs endelige beslutning.

I Viborg Fjernvarme er vi meget fokuserede på de muligheder, som ny teknologi giver. Anvendelse af overskudsvarme og fjernkøling er efter vores opfattelse potentielt nogen af de mest åbenlyse kilder til fjernvarme. Inklusive de nuværende naturgasdækkede områder i Viborg by har vi fundet grundlag for at opdele forsyningsområdet i 34 distrikter, med hvert deres eget forbrugsmønster. Ved at anvende en fremføringstemperatur på 55 gr. eller måske endda lavere i hovedledningerne og derefter anvende varmepumper til opvarmning til det faktiske forbrugsbehov i det omfang, det er nødvendigt, i hver af disse distrikter, vil vi helt sikkert få nedbragt ledningstab i netværket betydeligt.

Løsningen vil samtidig optimere mulighederne for at anvende industriel overskudsvarme og varme fra fjernkøling, der vil kunne blive tilført til netværket, uanset hvor varmekilden er placeret og skulle der være behov for yderligere sikring af kapaciteten, vil det kunne ske via solvarmeanlæg, anvendelse af søvand og, jeg tør næsten ikke sige det, geotermisk varme og andet. Alt sammen i en fleksibel løsning, der løbende vil kunne tilpasses de aktuelle muligheder og behov og som, hvis ledningsnettet yderligere kobles op i et regionalt netværk, vil kunne supplere eller anvende kapaciteten i andre varmekærers produktionsapparat.

Det er åbenlyst, at Apple vil kunne blive en meget væsentlig leverandør til en sådan løsning. Andre allerede kendte eksisterende kilder til overskudsvarme i byen er så betydelige, at de sammen med Apples første bygning inden 2020 forventes at kunne dække 85 % af det nuværende årsforbrug. Herefter bliver bl.a. Apples fortsatte udvidelser bestemmende for tidshorisonten frem mod fuld dækning af vort fjernvarmebehov ved anvendelse af overskudsvarme.

Den udvikling vil gøre investering i et nyt produktionsanlæg til en betænkelig affære. Det kan meget vel vise sig mere fordelagtigt blot at fortsætte med det nuværende produktions set up i de få år, der forventet vil gå, inden lavtemperaturforsyningen kan nås i fuldt omfang. Hertil kommer risikoen for at komme i en situation, hvor det kan blive nødvendigt at nedkøle fjernvarmevandet fra produktionsstedet, inden det tilføres de områder, hvor der ønskes lavtemperaturforsyning.

Det er blevet sagt, at afgiftssystemet står i vejen for udnyttelsen af overskudsvarme fra industrien og den tænkning præger i høj grad det arbejde, som vi kender til, med den fremtidige forsyningsmodel, men jeg hæfter mig ved, at både Bjerringbro og Rødkærsbro varmekærker har fundet økonomisk tilfredsstillende løsninger ved anvendelse af overskudsvarme fra hhv. Grundfos og Arlas mejeri i Rødkjærsbro. Og før der er foretaget en saglig, objektiv konsekvensvurdering kan vi ikke vide, om der findes en tilfredsstillende løsning i Viborg.

Nøglefaktoren i den økonomiske vurdering af anvendelsen af varmepumper er den virkningsgrad anvendelse af varmepumpen giver. Jo højere virkningsgrad jo bedre økonomi. Den højeste virkningsgrad

opnås i et lavtemperaturnetværk. Men i modsat retning, økonomisk set, trækker det forhold, at en lavere vandtemperatur stiller krav om større vandmængder og dermed større krav til ledningskapaciteten

Afgørelsen af ved hvilket temperatursæt, man får den bedste udnyttelse af elvarmepumper, kræver derfor teknisk – økonomiske beregninger. Vi har en stærk tro på, at Viborg By vil kunne holdes forsynet med overskudsvarme leveret i et lavtemperaturnetværk med decentral anvendelse af varmepumper til forbrugsformål.

Vi har analyseret vores ledningsnet og det har vist sig, at en sænkning af fremløbstemperaturen til 50 gr. C. vil kunne ske uden større krav om ændringer, end at de over tid vil kunne ske indenfor rammerne af den normale reovering.

Hos forbrugerne vil mange ældre varmevekslere derimod ikke kunne anvende de lave temperaturer til produktion af varmt brugsvand. Det vil kræve udskiftning af varmevekslerne.

Derfor har vi udviklet en veksler-udlejningsmodel, som nu ligger til godkendelse i Energitilsynet. Viborg Fjernvarme vil tilbyde at foretage udskiftningen af veksleren mod en årlig vekslerleje. Den besparelse, som forbrugeren opnår ved udskiftningen, opvejer lejen. Vi vil derved kunne tilbyde forbrugerne en omkostnings- og investeringsneutral løsning, der vil gøre det muligt at anvende den billige overskudsvarme til gavn for alle.

I øvrigt skal temperaturen i fremføringen selvfølgelig løbende tilpasses de aktuelle vejrforhold. Koldt vejr kræver højere fremføringstemperatur.

Men desværre har det ikke været muligt for os at få en løsning baseret på elvarmepumper alene lagt ind som beregningsgrundlag for beslutningen om valg af fremtidig varmeproduktion. Vi anerkender, at det er en model med mange ubekendte faktorer og at den i sin endelige udformning kræver et udviklingsforløb med tilpasning af ledningsnettet i takt med de løbende udskiftninger og fornyelser, men vi anser det for helt nødvendigt, at der skal tænkes i et decentralt forbrugs- styret fjernvarmenet, der ikke er styret af den forbruger, der har den dårligste udnyttelse af den leverede varme, at der sigtes mod en decentral fleksibel anvendelse af de mulige varmekilder, at der tænkes regionalt og at vi undgår investeringer, der på grund af afskrivningerne eller lovgivningen binder alle fremtidige beslutninger i en uoverskuelig lang årrække.

Det ligger ikke i vores tanker, at alle partout skal tvinges over i en lavtemperaturløsning. Vi forudsætter, at der skal være plads i den fælles økonomi til at finde de økonomisk rationelle løsninger til de forbrugere, f.eks. i den gamle boligmasse i midtbyen, hvor varmeforsyningen stiller særlige krav om højere temperaturer. Der kan løsningen måske være anvendelse af mindre decentrale varmepumper.

Og skal kraftvarmeværket så opretholdes af hensyn til eventuel el produktion, så kan det jo ikke være fjernvarmebrugerne, der skal betale det.

Det er vores klare holdning, at varmeproduktionsmodellen, baseret på anvendelse af overskudsvarme i kombination med elpumper i et lavtemperaturscenarie skal analyseres og gennemregnes, så langt det er muligt, inden der træffes beslutning om valg af investering i nyt produktionsanlæg. Vi kan ikke give vores tilslutning til nogen investeringsplaner, før de er holdt op mod denne løsning.

Og vi har meddelt i koordinationsudvalget, at vi er åbne for at acceptere de prisforhøjelser, der midlertidigt måtte blive tale om ved fortsat drift af det nuværende naturgasbaserede kraftvarmeværk, hvis det, set som en del af investeringen i en fremsynet rigtig løsning, er nødvendigt for at få den realiseret.

Temamødet om fjernvarmeforsyningen, som vi afholdte i august sidste år, blev helt klart en succes. Vi var glade for det store fremmøde og specielt glade for de mange anerkendende ord, vi fik fra fremmødte

deltagere. Desværre drukkede omtalen af mødets indhold i spørgsmålet om, hvorfor Viborg Kommune ikke deltog. Vi havde rent faktisk indbudt Energi Viborg til at være medarrangør. Et tilbud som de i første omgang takkede ja til, men som de derefter, trods vores forespørgsler, ikke reagerede på. Vi valgte derfor at afholde arrangementet, således som vi havde annonceret det på sidste års generalforsamling. Og det blev som sagt godt modtaget.

Som det er fremgået af dagspressen og som det fremgår af det fremlagte regnskab, tabte vi i byretten sagen mod vores tidligere direktør Henry Juul Nielsen og vi har derfor måttet foretage en regnskabsmæssig hensættelse til imødegåelse af tabet. Præmisserne i dommen fra byretten vor dog således, at vi i bestyrelsen fandt grundlag for at anke sagen til landsretten. Sagen er der berammet til domsforhandling d. 20. og 21. juni i år og vi må så forvente, at dommen først falder efter sommerferien. Jeg finder det rigtigst ikke at kommentere sagens indhold før rettens afgørelse er faldet.

Ud over denne sag har vi en igangværende voldgiftssag mod Energi Viborg. Baggrunden er, at vi i 2015 modtog en skrivelse fra Energi Viborgs advokat, hvori han bad Viborg Fjernvarme underskrive en vedlagt erklæring, ifølge hvilken vi anerkendte, at Overdragelsesaftalens forældelsesfrist på tre år, gældende fra Energi Viborgs overtagelse af geotermiprojektet, skulle bortfalde. Vi vurderede, at konsekvensen af at underskrive ville være, at Viborg Fjernvarme skulle dække alle dengang kendte og eventuelle fremtidige omkostninger, der måtte opstå som følge af geotermiprojektet, uanset om de ville være indregningsberettigede og yderligere, at vi med underskriften ville fraskrive os retten til at drage Energi Viborgs rolle ind i forhold til det økonomiske ansvar.

Voldgiftssagen kommer derved i høj grad til at dreje sig om ansvaret for tabene i forbindelse med geotermiprojektet. Det er en omfattende og kompliceret sag, som Energi Viborg gentagne gange har forsøgt at få udskudt, men som vi omvendt har ønsket at få behandlet som led i at få afsluttet oprydningen. Voldgiftstretten er ikke offentlig og jeg skal derfor undlade her at gå yderligere ind i substansen i sagen. Sagsbehandlingen forventes gennemført i efteråret.

Energitilsynets afgørelse af indregningsspørgsmålet, hvorefter ca. 8.500.000 kr ikke kunne indregnes, blev som forventet anket af Energi Viborg, således som det forinden havde været drøftet mellem Energi Viborg og os. Energitilsynets afgørelse var nødvendig, for at ankesagen kunne rejses. Og afgørelsen blev, som det fremgår af sagsakterne, også givet i forventning om en ankesag. Ankesagen kan naturligvis indebære en risiko for, at beløbet, der ikke kan indregnes, vil blive større, men vores forventning er nu, at det vil blive mindre. En forventning, der bla. baseres på det forhold, at en afgørelse om ikke indregning kan komme til at danne præcedens for en lang række andre projekter og i sidste ende vil kunne være hindrende for projektudvikling fremover.

Den endelige afgørelse af omfanget af omkostningsindregning lader derfor fortsat vente på sig.

Undervejs i sagsbehandlingen er en ny grænseflade mellem Energi Viborg og Viborg Fjernvarme blevet åbenbar.

Allerede i 2012/13 blev der indgået aftale mellem distributørerne og Energi Viborg om, at afviklingen af geotermigælden skulle tilrettelægges således, at indregningen i forbrugerpriserne skulle ske, når afskrivningen af den oprindelige investering i kraftvarmeværket var slut med udgangen af 2017 og at afviklingsperioden skulle strækkes frem til 2033.

Denne aftale kan vi konstatere at Energi Viborg har droppet. Gennem de seneste tre år har Energi Viborg oparbejdet et overskud i størrelsesordenen 55 mio kr., som de insisterer på skal anvendes til ekstraordinært afdrag på geotermigælden. Vi er uenige i den disposition. Energitilsynet har Energi Viborgs ansøgning om indregningen til behandling og vil anmode om høringssvar, når deres indstilling til afgørelse foreligger.

Energi Viborg anser geotermigælden for at være et underskud, der skulle have været indregnet i priserne løbende. En betragtning, der strider klart mod det generelt anvendte princip om fordeling af omkostninger ved store anlægsprojekter, ved at afskrive anlægsinvesteringen over en årrække.

Vi anser de 55 mio kr som uretmæssig tilbageholdelse af forbrugernes penge. Energi Viborg skal ikke drives som en overskudsgivende virksomhed, men skal i henhold til varmforsyningsloven indregne forrige års over- eller underdækning i det følgende års leveringspriser.

Vi er dybt bekymrede over, at økonomistyringen i Energi Viborg er af en sådan karakter, at man over en tre årig periode "uforudset" kan realisere så store overskud. Det afspejler jo, at varmeprisen i den periode reelt har været alt for høj.

Og så vil jeg lige vende tilbage til Lars Norups leder om selskabsstrukturen. Strukturtemaet, hør det som: "sammenslutning af Energi Viborg Kraftvarme og Viborg Fjernvarme" har på forskellig måde været med på de seneste generalforsamlinger. Lad mig sige det, så det er skåret ud i pap. Det er efter min opfattelse et politisk misfoster at holde produktion og distribution af Fjernvarmeforsyningen adskilt. Det skal naturligvis samles i eet selskab. Meget gerne med kommunalt medeje og kommunal repræsentation i bestyrelsen. Men forudsætningen er, at det er forbrugerne, der har en klar majoritet og fuld ledelses- og beslutningsret.

Kun på det grundlag vil der kunne skabes en løsning, der vil være målrettet varetagelsen af fjernvarmeforbrugernes interesser.

Og når det er sagt, skal vi huske på, at risikoen for at kommunen bare overtager Viborg Fjernvarme er væk. Det er kun generalforsamlingen her, der kan beslutte, om Viborg Fjernvarme skal med i en ny struktur.

Som det fremgår af den skriftlige beretning har driften igen 2015 været præget af en meget høj stabilitet. Vi har al mulig grund til at takke vore dygtige medarbejdere for en fremragende indsats, hvor den daglige drift har været fuldt fokuseret på en kvalificeret gennemførelse af de løbende opgaver og servicering af forbrugerne. Til medarbejderne vil jeg sige tak for indsatsen.

Jeg vil også gerne sige tak for samarbejdet til den samlede bestyrelse. Jeg oplever et særdeles godt og sagligt samarbejde og en fortsat velvilje i forhold til den ekstraordinære indsats som såvel geotermiprojektets efterdønninger som de store udfordringer, den igangværende udvikling i varmforsyningen giver anledning til. Den brede deltagelse i det udadvendte arbejde er vigtig for Viborg Fjernvarme. Tak for samarbejdet.

Bestyrelsesmedlem Ewa Sørensen har valgt at fratæde bestyrelsen i år. Til dig Ewa, vil jeg rette en særlig tak for din altid positive deltagelse i arbejdet. Vi ønsker dig alt godt fremover.

Og herefter overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens videre behandling under dirigentens ledelse.